

אילו היה לסבתא אקדח

written by דוד מ' וינברג | 29.11.2023

במהלך החודש האחרון הגישו יותר מ-200,000 (!) ישראלים בקשה לקבלת רישיון לנשיאת נשק. לנוכח הזינוק בטרור הפלסטיני ב-18 החודשים האחרונים ומעשי הטבח של חמאס ב-7 באוקטובר אין זה מפתיע, ויש יאמרו אפילו מבורך. אני עצמי סבור שכל סבתא בישראל צריכה להחזיק כיום אקדח בתיק.

ישראל אמורה להיות מדינה מוגנת היטב בזכות צבא גדול, בזכות כוחות המשטרה ובזכות כוחות ביטחון נוספים ואנשי מודיעין סמויים. לכאורה, אין צורך שהאזרח או האזרחית הישראליים הממוצעים יהיו חמושים בעצמם.

לכאורה, נגמרה התקופה שבה כל חקלאי שעובד בשדה הפתוח, או לחלופין צועד ברגל למקום עבודתו בתל אביב, מרגיש מאוים. לפחות כך חשבנו. חלפה התקופה שבה כל ישראלי צריך להיות נכון להדוף מיידית התקפה. כך סברנו. מלחמת העצמאות של ישראל הסתיימה, כך האמנו. הימים שבהם הקרב הגיע לכל סלון וחדר ילדים בבית הם מאחורינו. היום מבטיחים את ביטחוננו צה"ל עם טילי "הלפייר", הגנת כיפת ברזל ויחידות הקומנדו המיומנות. או לפחות כך חשבנו.

אבל ישראל נלחמת בימים אלה את מלחמת העצמאות השנייה שלה. הקרב על הביטחון הבסיסי מתנהל לא רק ביישובי עוטף עזה אלא בכל אזור גבול, והמדינה כל כך קטנה שכמעט כל מקום הוא אזור גבול.

ערביי ישראל וערביי יהודה ושומרון משולבים כה עמוק במסחר ובתעשייה הישראליים עד שהחשש מפיגוע טרור מורגש בכל מקום, בצדק או שלא בצדק. בסופו של דבר, לא מעט פלסטינים מעזה שעבדו בשלום ובשלווה בבארי, ברעים ובכפר עזה סיפקו על פי החשד מידע מודיעיני מדויק על בארי, רעים וכפר עזה למחבלים של החמאס שפלשו לכאן בשמחת תורה.

הרעיון שאין בעיה להעסיק פועלי בניין ערבים בבית או בשכונה התערער קשות. התפיסה שלפיה ערים ואזורי תעשייה במודיעין, רעננה או עמק חפר יכולים להמשיך כרגיל ללא שמירה אזרחית חמושה במחסומים בכל כניסה, עברה טלטלה אמיתית. הישראלים צודקים כשהם מפחדים, ועושים נכון כשהם מתחמשים.

כבר לפני עשרים שנה אמר לי האלוף במיל"ג רשון הכהן שכל סבתא במדינה הזאת צריכה לשאת אקדח, ושכל אזרח צריך להיות חמוש וערוך להגן על המדינה. זה עניין של מוכנות נפשית וגם מבצעית, אמר לי. כבר אז טען שהחברה הישראלית שקעה לנוחות רבה מדי, למעמד ביניים בורגני העיוור לסכנות האופפות את ישראל.

אם רוב האזרחים (השפויים, האחראים) במדינה הזו יהיו חמושים ☒ האיתות לאויבנו יהיה ברור: ישראל אף פעם אינה עוצמת עין, והיא ערוכה בכל רגע להגן על עצמה בעוצמה, טען הכהן. וכחיזוק לדבריו הוא תמיד מוכן להפשיל את המכנס ולחשוף את האקדח שהוא נושא מוצמד לקרסולו.

עבורי, האלוף הכהן משמש כבר שנים כמנטור בנושאי אסטרטגיה וביטחון. הוא הוגה דעות מעמיק הנוהג לחשוב מחוץ לקופסה. במהלך 41 שנות הקריירה הצבאית שלו הוא נודע כ"אינטלקטואל החושב" בקרב אלופי צה"ל, אם כי לא כל עמיתיו הבינו תמיד לאן הוא חותר.

תמיד אהבתי את הלהט המהפכני הטבוע בגישתו של הכהן. הוא רוצה להחזיר שיח ציוני על חלוציות, גאולה והתיישבות, ושואב עקרונות מתפיסות העולם הדינמיות של ברל כצנלסון, בן-גוריון והרב קוק.

ספרו, "מה לאומי בביטחון הלאומי" (הוצאת משרד הביטחון, 2014), הוא למעשה שיח על החשיבות של אמונה, חזון ושאיפות דתיות-אידאולוגיות בעיצוב תורת הביטחון הלאומי. הספר צריך להיות היום קריאת חובה.

התובנה המרכזית של הכהן היא זו: אלה הרואים בישראל אבן דרך לגאולה ומולדת רוחנית לאומית של היהדות, יפעלו אחרת בתגובה למתקפה הפלסטינית מאלה הרואים בישראל רק מדינת מקלט ליהודים. לפי הראשונים, הממשלה אמורה לעשות יותר מאישור פעולות של כוחות הביטחון נגד טרוריסטים פלסטינים בלבד. עליה לפעול לריסוק אויבי ישראל, ולאשר בנייה מחודשת בירושלים וביהודה ושומרון.

המסר של הכהן הוא שישראל חייבת לאמץ מחדש נחישות אידאולוגית מספקת כדי להדוף ולהכריע את אויביה. עם אויבים כמו חמאס-דאע"ש ואיראן, שמונעים בנחישות מאידאולוגיות מהפכניות, ישראל אינה יכולה להרשות לעצמה מנהיגים חסרי להט אידאולוגי, התקועים בדפוס המתנה או בחשיבה ניהולית.

יש סיבה נוספת לכך שהכהן רלוונטי בהקשר הנוכחי. בעשור האחרון הוא פיקח על משחקי המלחמה הגדולים בצה"ל. המסקנה החשובה ביותר מהסימולציות שתכנן והפעיל הייתה שישראל חייבת להיות מוכנה עם כוחות קרקע מסיביים להילחם בשתי חזיתות ואף שלוש ☒ בדיוק התרחיש שאנו עשויים לראות מתפתח כעת.

בנוסף, ישראל חייבת להיות פרואקטיבית ולא תגובתית. לדברי הכהן, "השבת השקט" לאזורי הגבול הדרומי והצפוני של ישראל, או "שמירה על השקט" בירושלים ובגדה המערבית (באמצעות מבצעים מזדמנים נגד הטרור, לצד הצבת גדרות ומחסומים וכד'), כמוהם כהחזרת רכבת שירדה מהפסים למסלולה, ולא מעבר לכך. זהו פתרון טכני בלבד, ולא מהלך שחמט ממוקד-מטרה שמקדם מציאות חדשה.

התנועה הציונית ביקשה תמיד לעצב מחדש את המציאות האסטרטגית של ישראל בהתאם להעדפותיה, וגם היום עליה לשאוף לכך. לשיטתו של הכהן פירוש הדבר לתמרן, להרחיב, לבנות ולכפות על האויב מגננה, בעזה ובגליל, בירושלים וביהודה ושומרון.

ביסוד השקפת העולם של הכהן עומד הרעיון של מאבק מתמשך ואמונה עמוקה בצדקת שיבת היהודים לציון.

גם אם מנהיגי ישראל אינם רואים עדיין לאן יוביל המאבק בסופו, חובתם להמשיך ולדחוף קדימה. המטרה היא לטרוף את הקלפים וליצור עובדות בשטח שמשנות את כללי המשחק. גם בעזה.

כך, בעזרת מחויבות נלהבת הנובעת מאמונה אמיתית בצדקת הדרך, שהיא אמונה דתית-לאומית בזכותו של העם היהודי לשוב לציון, יושג הביטחון. ואז, מהשמיים אולי יבואו לעזרת המחזיקים בהגה השלטון.

הכול מתחיל בנשיאת אקדח. היום הורדתי את טופס הבקשה מאתר המשרד לביטחון לאומי.

פורסם ב-News1 מחלקה ראשונה, בתאריך 29.11.2023.